

Mateřská škola Ostrava, Dvořákova 4, příspěvková organizace

Dvořákova 1037/4, 702 00 Ostrava * tel. 596123326, 774744576* e-mail: ms-dvorakova.cz * IČ: 75027313

č.j. DVOŘ/SM/0359/2020

skartační znak: S 5

účinnost od: 1. září 2020

DOPRAVNÍ VÝCHOVA – BEZPEČNĚ NA CESTÁCH (příloha k ŠVP „První krůčky životem“)

Charakteristika projektu

- Projekt je zaměřen na výchovu dětí předškolního věku k bezpečnosti při silničním provozu.
- Projekt se skládá z pěti týdenních plánů s dopravní tematikou.
- Preventivně děti seznamuje s nebezpečími, které jsou s dopravou spojené, a učí je ochraně svého zdraví a zodpovědnému chování, které je prosociální, empatické a zodpovědné.
- Pro děti mladšího předškolního věku je možné vzdělávací nabídku zjednodušit, aby byla uchopitelná a srozumitelná i nejmenším dětem.

Cíl programu:

- poučit děti o možných nebezpečných situacích a dětem dostupných způsobech, jak se chránit (využívat praktické ukázky varující dítě před nebezpečím)
- cvičit bezpečné chování v dopravních situacích, kterých se děti běžně účastní
- prakticky nacvičovat bezpečné chování v některých dalších situacích, které mohou nastat (hry a aktivity na dopravní témata)

Rozdělení vzdělávacích okruhů dle role dítěte v dopravním prostředí

- Chodec
- Pasážér v autě
- Cestující v hromadném dopravním prostředku
- Jezdec na kole či koloběžce
- Ochránce zdraví

1. týden – Doprava a dopravní prostředky

Cíl:

děti se seznamují s pojmem doprava. Učí se poznávat jednotlivé dopravní prostředky. Na procházce si všímají, co všechno do dopravy patří. Uvědomují si, že silniční provoz skrývá jistá nebezpečí, před kterými je potřeba se chránit. Učí se, že dopravu mohou vnímat všemi smysly. Setkávají se i se zvuky dopravy.

Nabídka aktivit:

- diskuse na téma dopravy, dopravních prostředků, cestování v nich, bezpečné cestování ve vlaku, železniční přejezdy (charakteristická zvuková a světelná znamení)
- malování obrázků dopravních prostředků, vystřihování a společná koláž dopravní situace
- stavby dopravních prostředků a motivované hry při společných aktivitách – autobus, vlak... povolání – strojvůdce, průvodčí, výpravčí, jízdenky...
- seznamování se se zvuky dopravních prostředků a dle intenzity zvuku rozpoznat zda se blíží či vzdalují
- při pobytu venku se děti seznamují s okolím MŠ a pozorují dopravní prostředky, prohlížejí si parkoviště, semafor, dopravní značení. Sledují silniční provoz a jsou upozorňovány na nebezpečí plynoucí z dopravy. Během vycházky provádí nácvik bezpečné chůze po chodníku a přecházení komunikace.

Klíčové kompetence v návaznosti na RVP PV:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi
- aktivně si všímá, co se kolem něho děje
- chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje
- v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku
- je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

2. týden – Dopravní značky

Cíl:

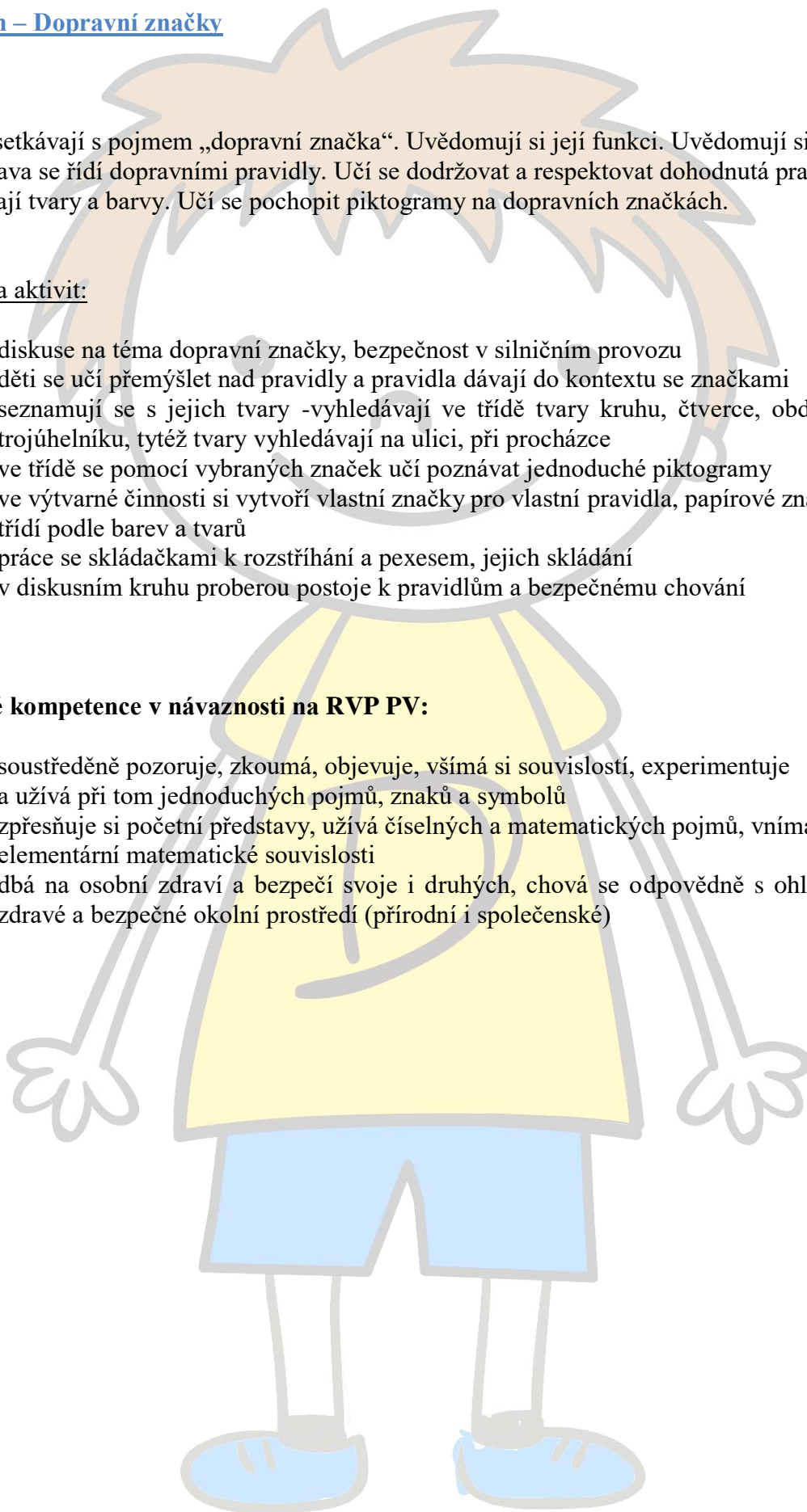
děti se setkávají s pojmem „dopravní značka“. Uvědomují si její funkci. Uvědomují si, že doprava se řídí dopravními pravidly. Učí se dodržovat a respektovat dohodnutá pravidla. Poznávají tvary a barvy. Učí se pochopit piktogramy na dopravních značkách.

Nabídka aktivit:

- diskuse na téma dopravní značky, bezpečnost v silničním provozu
- děti se učí přemýšlet nad pravidly a pravidla dávají do kontextu se značkami
- seznamují se s jejich tvary -vyhledávají ve třídě tvary kruhu, čtverce, obdélníku a trojúhelníku, tytéž tvary vyhledávají na ulici, při procházce
- ve třídě se pomocí vybraných značek učí poznávat jednoduché piktogramy
- ve výtvarné činnosti si vytvoří vlastní značky pro vlastní pravidla, papírové značky pak třídí podle barev a tvarů
- práce se skládačkami k rozstříhání a pexesem, jejich skládání
- v diskusním kruhu proberou postoje k pravidlům a bezpečnému chování

Klíčové kompetence v návaznosti na RVP PV:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

3. týden – Pěšky po ulici

Cíl:

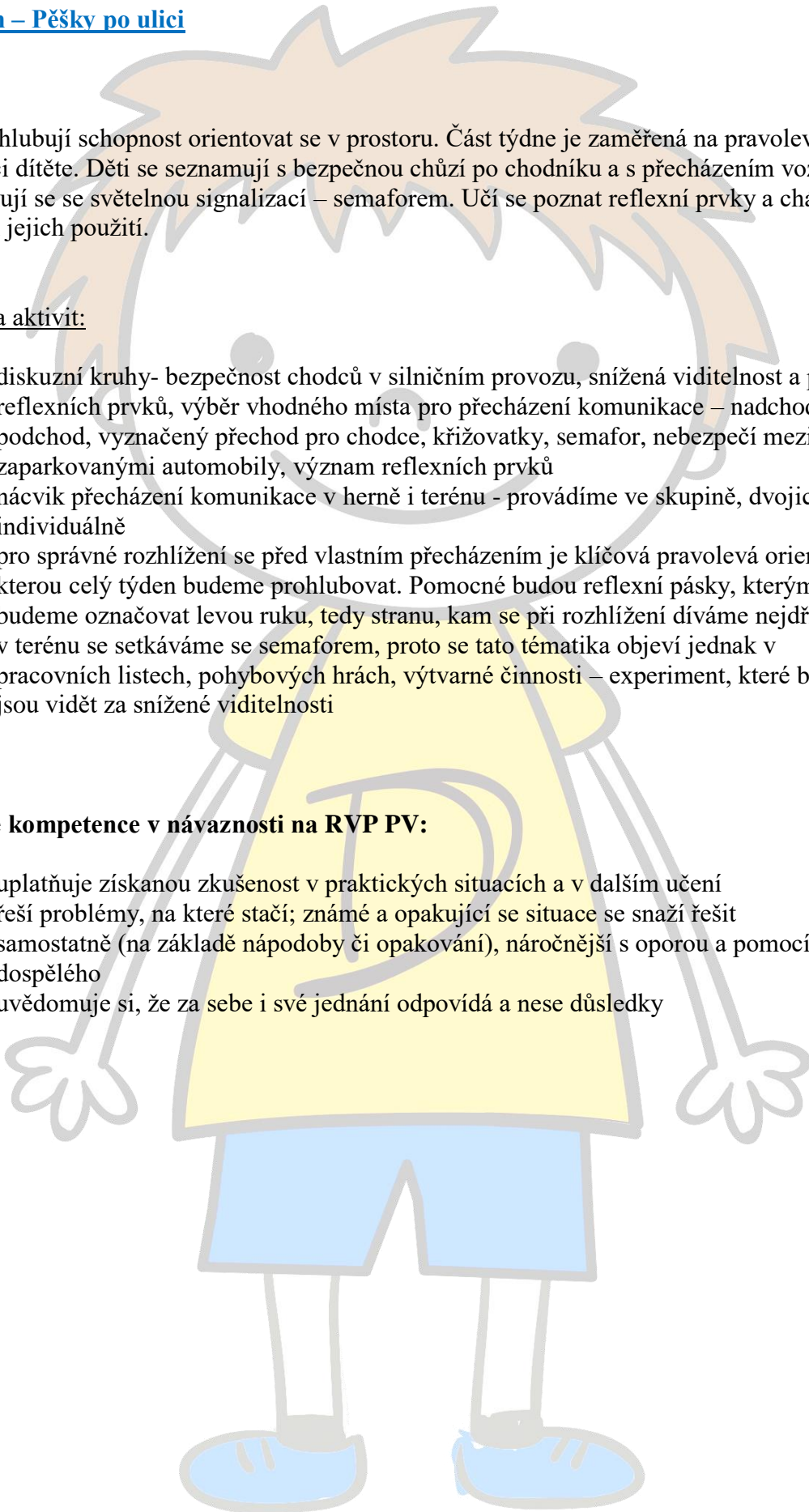
děti prohlubují schopnost orientovat se v prostoru. Část týdne je zaměřená na pravolevou orientaci dítěte. Děti se seznamují s bezpečnou chůzí po chodníku a s přecházením vozovky. Seznamují se se světelnou signalizací – semaforem. Učí se poznat reflexní prvky a chápat význam jejich použití.

Nabídka aktivit:

- diskuzní kruhy- bezpečnost chodců v silničním provozu, snížená viditelnost a použití reflexních prvků, výběr vhodného místa pro přecházení komunikace – nadchod, podchod, vyznačený přechod pro chodce, křižovatky, semafor, nebezpečí mezi zaparkovanými automobily, význam reflexních prvků
- nácvik přecházení komunikace v herně i terénu - provádíme ve skupině, dvojici i individuálně
- pro správné rozhlížení se před vlastním přecházením je klíčová pravolevá orientace, kterou celý týden budeme prohlubovat. Pomocné budou reflexní pásky, kterými dětem budeme označovat levou ruku, tedy stranu, kam se při rozhlížení díváme nejdříve.
- v terénu se setkáváme se semaforem, proto se tato tématica objeví jednak v pracovních listech, pohybových hrách, výtvarné činnosti – experiment, které barvy jsou vidět za snížené viditelnosti

Klíčové kompetence v návaznosti na RVP PV:

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

4. týden – Pozor, jedu!

Cíl:

zaměření na bezpečné cestování v dopravních prostředcích. Učí děti chování při čekání, nastupování, jízdě a vystupování, přecházení na nástupní ostrůvky.

Při jízdě v autě používat zádržný bezpečnostní systém, nevyrušovat řidiče při jízdě.

Vysvětluje funkci bezpečnostních prvků, jako je cyklistická přilba, chrániče na kolena a na lokty a reflexní prvky. Zaměřuje se na posílení hrubé motoriky, prohlubuje dovednost dětí jezdit na koloběžkách, bezpečná místa pro hry.

Nabídka aktivit:

- diskuzní kruhy - dopravní prostředky, cestování v nich, zkušenosti dětí s cestováním, kam cestují, proč a jak a s kým, jaké dopravní prostředky používají nejraději
- bezpečné cestování autem, použití dětské autosedačky - praktický nácvik výběru vhodné autosedačky a upevňování panenky do autosedačky
- věnujeme se problematice nerušení řidiče v autě a výběru vhodných hraček do auta
- při pobytu venku využijeme možnosti koloběžkování na zahradě a provedeme nácvik
- upevňování cyklistické přilby
- posilujeme povědomí dětí o jejich bezpečnosti a používání prvků pro bezpečný pohyb na cestách
-

Klíčové kompetence v návaznosti na RVP PV:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším
- rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

5. týden – Dítě – záchranář

Cíl:

během posledního týdne jsou děti seznámeny s prevencí úrazů. Jsou postupně seznamovány s řešením krizových situací. Jsou instruovány, jak zavolat záchraný systém, učí se zacházet s mobilním telefonem. Učí se lokalizovat bolest či zranění (učí se topografii lidského těla). Seznamují se s důležitostí znalostí adresy svého bydliště. Učí se vyhodnotit, které činnosti a jaká jednání jsou bezpečná a naopak. Opakují si přecházení komunikace přes přechod a bez přechodu. Opět se setkávají s bezpečnostními prvky a s nutností používání reflexních prvků za snížené viditelnosti, vliv počasí na bezpečnost chůze (např. špatná viditelnost, smyk)

Nabídka aktivit:

- diskuzní kruhy - jaké jsou části na mém těle, jak si zavolat pomoc při krizové situaci, jaké jsou složky záchraného systému. Jaké chování související s bezpečností v silničním provozu je bezpečné a jaké je nebezpečné. Volba vhodného místa pro hru.
- učíme se rozeznat číslo 155
- osvojujeme si schopnost komunikace s dispečerem záchraného systému – umíme se představit, popsat situaci a říci, kde se nacházíme. Učíme se znát adresu svého bydliště.
- v rámci výtvarné činnosti malujeme sebe a svůj dům
- při pobytu venku a na zahradě si osvojujeme znalost přecházení komunikace

Klíčové kompetence v návaznosti na RVP PV:

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

Kompetence, které by dítě mělo mít před nástupem do školy:

Chodec

- Na ulici ví a umí, jak a kam se dívat.
- Na ulici ví, jaké zvuku musí vnímat.
- Poznává a ví, jaké nebezpečí hrozí v jednotlivých místech, kde se pohybuje.
- Poznává a ví, jaké nebezpečí hrozí od různých typů vozidel a ostatních účastníků silničního provozu.
- Ví a umí, kde a jak přejít přes silnici, pokud musí přecházet sám.
- Ví a umí, jak a kdy přecházet na přechodu pro chodce.
- Ví, jak přecházet na nepřehledném místě (pokud si nemůže vybrat vhodnější místo k přecházení).
- Ví a umí, jak přecházet na přechodu řízeném semaforem.
- Ví, že i na přechodu pro chodce není zcela bezpečně.
- Bezpečně poznává symboly na dvoubarevné soustavě se signály pro chodce.
- Ví, že vozidla jedou různou rychlostí.
- Ví, že brzdná dráha vozidel je různě dlouhá.
- Ví a umí, jak se chovat na stezce pro cyklisty, v obytné zóně, apod.

Pasažér v autě

- Ví, jak bezpečně nastoupit a vystoupit z vozidla.
- Ví, proč a jak má používat bezpečnostní zádržný systém.
- Ví, že nesmí rušit řidiče při řízení.
- Zná a dodržuje pravidla pro spolujezdce.
- Ví, jaké předměty může používat na hraní při cestě v autě.

Cestující v hromadném dopravním prostředku

- Zná a dodržuje pravidla pro cestující ve veřejných dopravních prostředcích.
- Vždy se pevně drží nebo sedí.
- Chová se bezpečně při čekání na zastávce (ostrůvku).
- Ví, jak bezpečně nastoupit a vystoupit z autobusu.

Jezdec na kole či koloběžce

- Ví, kde nesmí jezdit na koloběžce nebo kole.
- Umí jezdit na kole v doprovodu rodičů nebo jiné způsobilé osoby.
- Zná význam vybraných dopravních značek.
- Umí včas dávat znamení při odbočování.
- Vždy dodržuje základní pravidla silničního provozu.
- Ví, jak jezdit na stezce pro cyklisty.
- Ví, jak jezdit po chodníku a v pěších zónách.
- Ví, jak jet na kole (koloběžce) ve skupině.
- Používá ochranné vybavení a ví proč.